

Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno autora: Michaela Knapová

Název práce: Zimní sporty v Ruské federaci a jejich didaktické využití

Vedoucí práce: Mgr. Miroslav Půža, Ph.D., katedra ruského jazyka a literatury

PdF UHK

Oponent: PhDr. Jindřich Kesner, CSc., katedra ruského jazyka a literatury PdF UHK

Téma práce, její zaměření, přednosti a nedostatky:

Diplomová práce je rozdělena na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část se zabývá tématem zimních sportů v Rusku a lingvodidaktikou. Část, jež pojednává o didaktice cizích jazyků, se zaměřuje především na didaktické prostředky a aktivizující metody. Téma práce lze hodnotit jako aktuální vzhledem k tomu, že jak výzkum ukazuje, zimním sportům je v českých učebnicích pro střední školy věnováno málo pozornosti

V části o zimních sportech je mnoho zajímavých informací, jež se týkají jak tradičních zimních sportů, tak i sportů méně známých. Je zde bohužel i řada velmi sporných tvrzení, například: *Z dalších tradičních sportů lze uvést také oblíbený hokej s míčem, který je dnes známý pod názvem „hokejbal“ (s. 12); Tanec na ledě, jak se jinak krasobruslení říká, byl uznán za olympijskou disciplínu především díky profesionalitě ... Ludmily Pachomovové a Aleksandra Gorškova ... Poprvé bylo krasobruslení zařazeno do programu olympiády v roce 1976... (s. 17); Od roku 1964 do roku 2006 přivezli olympijské zlato z krasobruslení jen sportovci ze SSSR a pak z Ruska (s. 17); Po té, co se roku 1953 sovětská hokejová federace stává členem Mezinárodní federace ruského hokeje... (s. 18). Rovněž sérii osmi zápasů mezi SSSR a Kanadou v r. 1972 asi nelze označovat slovem šampionát, jak to autorka činí na s. 18 (často se v této souvislosti hovoří o „supersérii“).*

V praktické části jsou popsány učebnice ruského jazyka pro SŠ zejména z toho hlediska, jak je v nich zastoupeno téma zimních sportů. Součástí praktické části je také návrh pěti pracovních listů na téma zimní sporty v RF (jeden pro jazykovou úroveň A1, tři pro jazykovou úroveň A2, a jeden pro B1). V prvním pracovním listu bych asi první zadání „vyhledejte ve slovníku“ skombinoval s nácvikem dovednosti odhadu u takových lexémů jako *хоккей, биатлон, сноубординг, лыжи, зима* a možná i některých dalších. Ve druhém pracovním listu pozor na gramatickou chybu ve druhé otázce a v textu o Dni zimních sportů bych se zřejmě snažil na úrovni A2 vyhnout archaismu *действие*. Ve cvičení na přiřazování ruských lexémů k českým je nutné zachovat vid slovesa: *воспитать* není *wychovávat*. Ve třetím pracovním listu bych radil v zadání „Посмотрите видео и изучайте больше об этих 5-и видах спорта“ sloveso *изучайте* nahradit nějakým jiným, například *узнайте*. V textu na doplňování

je škoda, že dvě zkratky názvů jednotek (*cm* a m^2) jsou zbytečně napsány latinkou (na rozdíl od zkratky *км/ч*). Ve čtvrtém pracovním listu ve dvou otázkách chybí slovo *виды* (*Какие зимние спорта названы? а Какие спорта больше не проводятся и почему?*), přičemž celá druhá otázka je bohužel defektní: obávám se, že slovní spojení *проводить спорт* se nepoužívá, je možné *проводить соревнования по какому-нибудь спорту* nebo *заниматься спортом*. V pátém pracovním listu ve druhém řádku křížovky, zdá se, chybí jedno políčko.

Uvedené didaktické materiály byly poskytnuty studentům a učitelům čtyř středních škol, kteří následně vyplnili dotazník, obsahující i otázky hodnotící pracovní listy. Pracovní listy, vytvořené autorkou, byly vesměs hodnoceny kladně. Výsledky dotazníkového šetření jsou popsány a rovněž přehledně zpracovány ve formě tabulek a grafů. Práce má logickou strukturu, její úrovni by přispělo o něco pečlivější zpracování.

Jazyková a stylistická úroveň práce je průměrná, občas se vyskytují jazykové a stylistické chyby, například: *Od roku 1992 se začala rozvíjet také hodnotící disciplína s názvem freestyle* (koho nebo co ta disciplína hodnotí?) (s. 21); *J. A. Komenský ... ve své knize Velká didaktika shrnul vhodné přístupy a postupy učení* (s. 24); *Důvodem výběru těchto učebnic byl výsledek dotazníkového šetření, kde jsou právě tyto tři komplexy učebnic ruského jazyka nejčastěji používané ve výuce* (s. 38); *V učebnici je tato třetí lekce (v souvislosti se zimními sporty) zaměřená na druhy sportů, jež jsou populární, kterým se se aktivně věnujeme a jak souvisí sport se zdravím* (s. 38); *Poslední otázka ... se týká svátku, jež je spojen se zimními sporty* (s. 45); *Žáci ... pracovali s vytvořenými pracovními listy, jež jsem vytvořila* (s. 56) atd. atp. V některých případech jsou ruská ženská příjmení uváděna s českou příponou *-ová*: *Akimovová* (s. 15), *Lazutinová* (s. 20), v jiných ne: *Kulaková, Danilová* (s. 20), v případě *Larisy Latyninové (Латынина)* se naopak setkáváme s nadměrným připojováním přípon (*Latyninová*) (s. 11).

Rozsah práce je v normě.

Použitá literatura: Aktuální, kvantitativně dostačující. V odkazech na literaturu diplomantka bohužel ani v jednom případě neuvádí stránky. Není zcela jasné, proč v seznamu elektronických zdrojů je ruský text transliterován do latinky, kdežto v seznamu tištěných zdrojů nikoli.

Formální stránka práce: Přílohy by podle platného rozhodnutí děkana (č. 35/2020) měly být označeny písmeny (tedy nikoli čísla, jak to je v oponované práci) a stránky s přílohami, pokud jsou očíslovány, by měly mít samostatné číslování.

Využitelnost pro praxi: střední.

Cíl práce: splněn.

Celková úroveň diplomové práce: s jistými výhradami, týkajícími se formální stránky (viz výše), odpovídá požadavkům.

Z uvedených důvodů práci **doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení**

Náměty na diskusi a dotazy k autorce:

1. Uveďte, prosím, na pravou míru Vaše tvrzení, která zpochybňují ve druhém odstavci pod nadpisem **Téma práce, její zaměření, přednosti a nedostatky**.

2. Na s. 15 píšete: „Mezi další současné úspěšné sportovce biatlonu v Rusku patří Jekatěrina Glazyrinová ... Anastasia Kuzminová, Anton Babikov... Jméno A. Kuzminové do tohoto seznamu tak zcela nezapadá. Vysvětlíte proč.

3. Na s. 17 vaší práce stojí: „V ženské kategorii se dařilo závodnicím vyhrávat pouze v Evropě a na mistrovstvích světa. Zlom přinesla až krasobruslařka Adelina Sotnikovová v roce 2014, která získala pro Rusko dlouho očekávanou zlatou medaili na olympijských hrách,“ a na stejné straně o něco níže: „Krasobruslení je sport, na jehož rozvoj může být Rusko právem hrdé. Od roku 1964 do roku 2006 přivezli olympijské zlato z krasobruslení jen sportovci ze SSSR a pak z Ruska.“ Necítíte rozpor mezi těmito tvrzeními?

4. Na s. 18 vaší práce najdeme větu: „Za významný mezník v historii ruského hokeje je považován rok 1972, kdy sovětsí hokejisté pod vedením Vsevoloda Bobrova poprvé poměřili síly s nejsilnějším týmem na světě, s Kanadou.“ Proč je tato série osmi zápasů považována za velmi významnou a hovoří se o ní dodnes? Reprezentační mužstva SSSR a Kanady se přece utkávala i dříve.

5. Na s. 28 uvádíte u slova *чёрствый* význam „zkažený, shnilý“. Hledal jsem ve čtyřech největších rusko-českých slovnících, které mám k dispozici, ale nikde jsem tento význam uvedeného adjektiva nenašel. Odkud ho máte vy?

PhDr. Jindřich Kesner, CSc.

V Hradci Králové 1. 7. 2021